

умінь і навичок, що забезпечують підвищення рівня готовності вихователя до цієї взаємодії; 4) розвиток особистісних якостей вихователя, що забезпечують успішність взаємодії з вчителем-логопедом; 5) розвиток емоційної стійкості вихователя у ситуаціях взаємодії з педагогом; 6) навчально-ігрове моделювання ситуацій взаємодії вихователя і педагога з метою вироблення конструктивних форм поведінки у професійній взаємодії.

Розроблено програму розвитку готовності вихователя до взаємодії з вчителем-логопедом, що складається з двох взаємопов'язаних та послідовно здійснюваних навчальних модулів, перший з яких спрямований на висвітлення засад готовності вихователя до взаємодії з вчителем-логопедом, її діагностику, а другий – передбачає розвиток зазначеної готовності.

Результати апробації програми засвідчили її ефективність. Так, після формувального експерименту у вихователів експериментальної груп виявлено позитивну динаміку рівнів розвитку готовності до взаємодії з вчителем-логопедом. У контрольній групі не виявлено статистично значущих відмінностей у рівнях розвитку готовності вихователів до взаємодії з вчителем-логопедом при першому та другому зрізах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дневник воспитателя: развитие детей дошкольного возраста / под ред. О. М. Дьяченко, Т. В. Лаврентьевой. – М., 2009. – 144 с.
2. Пінчук Ю. В. Система професійної компетентності вчителя-логопеда : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.03 «Корекційна педагогіка» / Ю. В. Пінчук. – Київ, 2005. – 30 с
3. Рібцун Ю.В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу / Ю.В. Рібцун. – Х.: «Основа», 2012. – 239 с.

Анастасія Харіна,

студентка 4 курсу

Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти.

Наук. керівник: **Г. М. Мицик**, асистент (БДПУ)

ПРИЙОМИ КОРЕКЦІЇ ЗВУКОВИМОВИ СВИСТЯЧИХ ЗВУКІВ

Актуальність теми. В останні роки простежується тенденція до зростання кількості дітей з вадами розвитку, зумовленими різними чинниками. Суттєвий відсоток серед них займають діти з мовленнєвими вадами, які мають порушення звуковимови різного етіопатогенезу. Видатні закордонні та вітчизняні дослідники (Є. Вінарська, С. Ляпідевський, О. Правдіна, І. Єрмакова, Г. Чіркїна, М. Хватцев, М. Шеремет та ін.) виділяють у цій групі дислалію, ринолалію та дизартрію.

Несформованість фонемних уявлень про звуковий склад мови у дітей цих груп впливає на викривлення вимови звуків, у тому числі й свистячих. Це в свою чергу вимагає індивідуального підходу під час

логопедичної корекції і добору диференційованих прийомів їх постановки.

Ступінь досліджуваності проблеми. Завдяки науковим доробкам, таких вчених як: Б. Гріншпуна, Г. Ішполітової, С. Коноплястої, Є. Мاستюкової, О. Ревуцької, М. Савченко, Є. Соботович, В. Тарасун, М. Шеремет та інших, були сформовані нові підходи до аналізу структури порушень мовлення при дислалії, ринолалії дизартрії, причин виникнення та механізму їх протікання. Дослідники вказували на те, що помилково сподіватись на мимовільне зникнення недоліків вимови у міру зростання дитини, так як вони можуть міцно закріпитися і перетворитися на стійке порушення.

З цього приводу актуальним є вивчення робіт (Ф. Рау, О. Правдіної, Т. Філічевої, М. Фомічевої, Н. Чевельової, Г. Чиркіної, М. Шеремет, та ін.), в яких висвітлювались основні аспекти логопедичної корекції дефектів звуковимови, шляхом використання спеціальних методів, форм та прийомів роботи з дитиною.

На наше переконання, розгляд особливостей використання логопедичних прийомів на етапі постановки звуку потребує особливої уваги.

Тож, на основі узагальнень теоретичних джерел **метою нашого дослідження** є аналіз основних прийомів постановки свистячих звуків у дітей дошкільного віку з вадами мовлення.

Сутність дослідження. Процес виправлення порушень звуковимови свистячих звуків припускає урахування ряду вимог щодо добору спеціальних прийомів логопедичного корегування. Доосновних, на наше переконання, слід віднести: врахування структури вади і механізму утворення звуків; онтогенезу їх появи, провідного типу діяльності, рівня збереженості аналізаторів; дотримання індивідуального та диференційного підходу тощо.

На переконання дослідниці Н. Гаврилової, під час логопедичної роботи можна використовувати п'ять різних, за своїм змістом та характеристикою, груп прийомів постановки звуків[1]. Зокрема, і свистячих.

Перша група – це прийоми відображеної вимови звуків мовлення. Під час їх використання вчителю-логопеду необхідно спиратися на знання правильної артикуляції фонем.

До другої групи науковець віднесла прийоми постановки звуків за допомогою артикуляційних вправ, при використанні яких, необхідно добирати вправи таким чином, щоб вони відображали основні артикуляційні позиції необхідні для ізольованої вимови порушених фонем.

Третя група – прийоми формулювання інструкції, необхідної для викликання правильної артикуляції звуків мовлення.

Як зазначають А. Богомолова та Л. Єфіменкова, що у дітей є порушеннями звуковимови найчастіше формується стійке уявлення про власну неправильну артикуляцію як про правильну. Тому за доцільне використовувати прийом інструкції, або ж, інакше кажучи, пояснення. При чому обов'язковою умовою успішної постановки фонем є те, що в інструкції не повинна звучати назва звука над яким працює вчитель-логопед, оскільки тоді, коли дитині пропонують назвати конкретну фонему це викликає у неї зафіксований у пам'яті неправильний артикуляційний

стереотип і вона змінює положення органів артикуляції на неправильне, тобто попередньо засвоєне.

До четвертої групи входять механічні прийоми, які потребують використання спеціальних логопедичних зондів, розроблені Ф. Рау.

І до останньої, п'ятої, групи входили ігрові прийоми, яким особливої уваги надавали у дошкільній логопедії такі науковці як: М. Хватцев, Л. Єфіменкова, О. Правдіна та іншими.

Зауважимо, що всі описані вищеприйоми, зазвичай, комбінують в логопедичній практиці враховуючи: по-перше, вік дитини, по-друге, наявність у неї розладів артикуляційної моторики чи супровідних порушень фонематичного слуху, аналізаторних систем (зорової, слухової), інтелектуальних порушень тощо.

Висновки. Тож, слід зазначити, що корекційна робота при виправленні свистячих звуків у кожному окремому випадку буде здійснюватися по-різному. В залежності від цього буде варіюватися і добір вчителем-логопедом прийомів під час роботи з дитиною: чим складніше порушення мовлення у дошкільника, тим більш насиченою за своїм змістом робота з ним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврилова Н. С. Прийоми формування правильної вимови фонем у дітей / Н. С. Гаврилова // Актуальні питання корекційної освіти. – 2012. – Вип. 3. – С. 11-20.

Ірина Шершень,

студентка 4 курсу

Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Наук. керівник: **О. В. Старинська**, к.псих.н., доцент (БДПУ)

ПСИХОДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Найактуальнішою проблемою сьогодення є зростання агресивності дітей, підлітків та молоді. Це пов'язано передусім із загальною соціальною напруженістю, психологічною невірноваженістю всього суспільства, що важко переживає перехід до ринкових відносин, зростаючу кризу соціальної системи. Актуальність цих проблем засвідчують статистичні дані, що наводяться працівниками різних соціально-психологічних служб. За даними, одержаними цими організаціями, в останні роки значно зросла злочинність серед підлітків і, що особливо тривожно, – дитяча злочинність. При цьому правопорушення часто супроводжуються актами агресії, жорстокості й насильства або кояться в стані афекту.

Агресивним проявом у дітей, так званим «афектом неадекватності» (за Л. С. Славіною) є негативний емоційний стан, що є результатом підвищених домагань, котрі не збігаються з можливостями. Він розвивається внаслідок того, що стала самооцінка виявляється вищою, ніж реальні досягнення дитини і ніж оцінка, яку вона одержує, стикаються і вчителі початкових класів. Тому проводити корекційну роботу в цьому